

TORDAS
 TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV
 2017. december

TARTALOM

1. BEVEZETŐ	4
2. TORDAS BEMUTATÁSA	6
3. ÖRÖKSÉGÜNK	8
4. TERMÉSZETI ÖRÖKSÉGÜNK	13
5. ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK TORDASON	14
 Intézményterület (Településmag)	15
 Falusias lakóterület	16
 Átalakuló, új lakóterület	17
 Kertvárosi lakóterület	18
 Öreghegy	19
 Gazdasági jellegű területek	20
 Nagy zöldfelülettel rendelkező különleges területek	21
 Egyéb, beépítésre nem szánt területek	22
6. ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ, AJÁNLÁSOK - ÁLTALÁNOS ELVEK	23
7. RÉSZLETES AJÁNLÁSOK - ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ	39
 Intézményterület (Településmag)	40
 Falusias lakóterület	43
 Átalakuló, új lakóterület	47
 Kertvárosi lakóterület	47
 Öreghegy	48
 Gazdasági jellegű területek	49
8. MAI JÓ PÉLDÁK BEMUTATÁSA	50
9. KÉPJEGYZÉK	56

I. BEVEZETŐ

Mindennapi életünk döntően épített környezetben zajlik, tehát életünk meghatározó eleme mindaz, amit elődeink, s mi magunk alkottunk.

Mi az, amitől hívogató egy településrész?

Miben rejlik egy kellemes lakókörnyezet titka?

Mitől vonzó egy utca, míg a másik nem?

Miért mondjuk egy házról, hogy szép?

Fontos, hogy az otthonunk, házaink, a szűk értelemben vett életterünk a településen egy élő és élettelen szövetet alkosson. Egy település épületeinek külső megjelenése, az utcák, terek kialakítása, állapota nemcsak az adott ingatlan tulajdonosának, kezelőjének az ügye. Mivel Tordason a természeti és az épített környezettel való összhang már kialakult, még inkább fontos a településkép, arculat megtartása, illetve annak további javítása.

A község arculatához, településképebe illeszkedő új épületek megjelenése a lakosoknak és a községnek is egyaránt érdeke. A rendezett, szép lakókörnyezet mellett, hogy a települési identitástudatot, a közösség aktivitását, összetartását erősíti, az ingatlanok értékét is növeli.

De kinek mit jelent a szép? Általában a tulajdonosok elégedettek saját lakókörnyezetükkel, mivel az otthonuk kellőképpen kifejezi a saját személyiségüket. Így tekintve a ház tehát önkifejezési forma.

I. BEVEZETŐ

Szemléletformáló dokumentum, mely, felhívja a figyelmet a településkép szépségeire és a településkaraktert alkotó részletek összefüggéseire.

A kézikönyv célja

Jelen kézikönyv nemcsak egy ismertető dokumentum Tordasról, hanem egy támogató kézikönyv is kíván lenni az építőknek, tervezőknek, a település irányítóinak, mindenkinek, aki az épített környezet fejlesztése kapcsán kézbe veszi. Célja, hogy Tordas szépségeinek ismertetésén át tárja fel az épített környezet értékeit, továbbá felhívja a település jelenkori és jövőbeni lakosságának a figyelmét a meglévő településkép szépségeire, hogy olyan házat tudjon építeni, vagy meglévőt átalakítani, hogy a község nyugodt, falusias arculata hosszú távon is megmaradhasson.

A kézikönyv szemléletformáló jellegű dokumentum, mely a környezetünkben található apró szépségeket foglalja össze, egyúttal felhívja a figyelmet az értékek általános jelenlétére a településen.

Fontos, hogy gyarapítsuk értékeinket, illeszkedjünk a településkép, településkarakter kialakult rendszeréhez! Mindezt úgy tesszük, hogy a saját egyéniségünket tükrözzék az építési szándékkal, a megvalósítással kapcsolatos részletek; az épület egésze a környezeti arculathoz illeszkedő, de élhető megoldást biztosítson a településnek és a tulajdonosnak egyaránt.

A kézikönyvben található ajánlások nem tekinthetők kötelező jellegűnek, csupán az értékre irányuló figyelemfelkeltés, a község karakteréhez illeszkedő választási lehetőségek bemutatása a cél.

Amennyiben a település újabb, szép épületekkel bővül, vagy újabb arculati jellemzők alakulnak az idő elteltével, az ajánlások és a bemutatott példák bővíthetők, akár cserélhetők.

2. TORDAS BEMUTATÁSA

Tordas Fejér megye északkeleti részén, a Mezőföldön, a tájegységet átszelő Szent László-patak völgyében található.

A község Budapesttől 33 km-re, Székesfehérvártól 40 km-re fekszik.

A települést a Szent László-patak természetes vonala, valamint a Szabadság út egyaránt ketté osztja.

A korábban a Sajnovics család tulajdonában lévő falu a két világháború között már nem tudott megélhetést biztosítani az egész lakosságnak. Ennek az állapotnak a megszüntetésére szövetkezetet hoztak létre, melynek elismerésül a Hangya Szövetkezet a települést 1938-ban az ország első mintafalujává választotta.

A Hangya Szövetkezet építette Tordas majdnem mindegyik, ma is működő, középületét. A nagyszabású fejlesztéseknek a II. világháború vetett véget.

Ideális, nyugodt lakókörnyezet

Napjainkra a község újra fejlődésnek indult, a lakosság lélekszáma folyamatosan növekszik. A település fekvéséből, közlekedési kapcsolataiból adódóan nemcsak a helyben, hanem a megyeszékhelyen, Székesfehérváron és környékén vagy akár a budapesti agglomerációban dolgozóknak is ideális lakóhelyet biztosít.

A község közigazgatási területét érinti az M7-es autópálya rövid szakasza, melynek segítségével a település megközelítése az autópályáról megoldható. A település mellékútjai csendesek, nyugodt természeti környezete pedig vonzó lakókörnyezetet biztosít.

2. TORDAS BEMUTATÁSA

Sajnovics-birtokból Hangya mintafalu

Tordason az értékes épületállomány biztosított. A település életében jelentős változást hozó Hangya Szövetkezet építette a kultúrházat, a benne kialakított vendéglővel, a Fajtakísérleti Állomást, az orvosi rendelőt, a posta, és a tornaterem épületét, valamint határozta meg a település ma ismert arcát.

A település kialakulásában fontos szerepet játszó Sajnovics családnak állít emléket a romantikus-eklektikus stílusban épült Sajnovics-Batthyány-Dréher-kastély szerteágazó épülete és magtára a Szent László-patak partján.

Természeti, táji környezet

A település arculatát az épített környezet mellett a természeti, táji környezet szintén meghatározza. Mindezt a táji környezet megőrzése, védelme a jövőben is kiemelt feladat kell, hogy legyen. Fontos tájszerkezeti elem a tordasi tájban a községet észak-déli irányban átszelő Szent László-patak, a vízfolyást kísérő gyepekkel és vizenyős területekkel.

A tordasi táj további kiemelkedő jelentőségű eleme a tordasi csárda mellett található horgásztó. A gondozott, kültéri pihenésre, horgászatra alkalmas nádasokkal kísért sík területen elhelyezkedő vízfelszín meghatározó tájképi elem.

3. ÖRÖKSÉGÜNK

Tordas több látnivalóval is rendelkezik, helyi, illetve műemléki védelem alatt álló épületek - elsősorban közintézmények, illetve vallási épületek - őrzik a térségre jellemző, hagyományos építészeti vonásokat.

A település egyik legnagyobb értéke, hogy a településközpontban megjelenő hagyományos és egységes utcakép fennmaradt. A széles utcák, a földszintes épületek megjelenésükben, kialakításukban és beépítési módjukban máig tükrözik a hajdan kialakult településképet.

A település legértékesebb látnivalói a két templom, a Sajnovics-kastély és a Hangya szövetkezet egykori épületei.

Sajnovics-, később Batthány-Dréher-kastély

A Szent László-patak partján, az egykori birtokhoz tartozó park szélén, volt gazdasági épületei között áll a Sajnovics-, később Batthány-Dréher-kastély. A szélesen terpeszkedő, szerteágazó kontúrral rendelkező kastély építését a XVIII. században a Sajnovics család kezdte el. A barokk épületkomplexum az évek alatt több átépítésen is átesett. 1864-1875 között rövid ideig a Batthányaké, majd 1875-től a Dréher család tulajdonába került. Romantikus stílusban a XIX. sz. második felében alakították át.

3. ÖRÖKSÉGÜNK

Magtár

A központban lévő felújított Magtár az 1870-es években épült. A háromszintes épület téglány alakú, külső megjelenésében a kastély architektonikus díszítő elemeit, bástyaszerű fiatornyait, ívsoros oromfalát tükrözi vissza. Az utcaképnek értékes eleme. Az épület jelenleg magántulajdonban van és műemléki védelem alatt áll.

Katolikus templom

A kastély szomszédságában található templomot 1755 és 1759 között II. Mátyás építtette. Az északkeleti tájolású barokk római katolikus templomot a közelmúltban restaurálták. Környezete gondozott, előkertjét Szent Anna és Nepomuki Szent János szobra díszíti.

Evangélikus templom

Az 1790-ben épült egyhajós, homlokzati tornyos templomot többször renoválták. A templom teljes külső renoválása, a tető és a torony rendbetétele pályázati támogatásból, egyházkerület által nyújtott segítségből és a hívek felajánlásából valósulhatott meg. Szomszédjában található az 1930-as években épült régi evangélikus iskola, melynek épületét ma községi és iskolai könyvtárként, valamint iskolai oktatás céljára használják.

3. ÖRÖKSÉGÜNK

HANGYA MOZGALOM

Hangya Művelődési Ház

Az épület az 1930-as években épült. 2013-ban az épületet teljesen felújították, benne korszerűen felszerelt funkcionális tereket alakítottak ki: új hangstúdió épült, előadóterem, könyvtárterem, internetes helyiség, iroda, tálalókonyha. Az átalakítás során törekedtek a Hangya építészeti örökség megőrzésének és az új funkcionális terek kialakításának összehangolására. Bejárata előtt, az eredeti helyén, ismét Almási Balogh Elemér, a Hangya Szövetkezeti Mozgalom magyarországi megteremtőjének mellszobra áll. Az épület régi, patinás külsejével, modern belső elrendezésével és korszerű technikai felszereltségével várja az érdeklődőket.

Fajtakísérleti Állomás épülete

A Szabadság út mentén a település életében jelentős változást hozó Hangya Szövetkezet épülete az 1930-as években népi építészeti elemek felhasználásával épült. Az épületben napjainkban a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Tordasi Növényfajtakísérleti Állomása működik.

Tornaterem és egészségház

A Hangya szövetkezeti székház felépítése után hatalmas lendülettel megindult a mintafalu és a gazdaság kialakítása a faluban. 1943-ban épült fel az egészségház és napközi otthon. 2010-ig ebben az épületben kapott helyet az óvoda és a konyha. Jelenleg a tornaterem és a kiszolgáló helyiségein kívüli részeknek egy korszerű egészségházzá alakítása van folyamatban.

3. ÖRÖKSÉGÜNK

Öreg temető

A temető keleti, visszaerdősült részén XIX-XX. századi síremlékek találhatók.

Tájház

Egy néprajzi emlékház létesítése már az 1970-es években is felvetődött, de legkorábban a rendszerváltást követően, a 90-es évek közepétől kezdődött el a helytörténeti anyag gyűjtése a majdani kiállítóhely számára. A tordasi Értékmegőrző Egyesület a falu lokálpatrióta lakóival, azok anyagi, szellemi támogatásával 2010-ben építette meg a Tájházat a falu hátrájában.

Cifra-híd

A falut lakóterületét kettévágó Szent László-patakon több híd is épült, melyek közül a Cifra-híd a szántóföldek elérését biztosította. Az 1878-ban épült mészkőből faragott hidat 2001-ben újjáépítették. A restaurálást Pintér József agárdi kőfaragó mester végezte el.

Cifra pince

Tordas napjainkban is borvidéki település, az Etyek-Budai Borvidék részeként a helyi gazdák mintegy 17 hektár szőlőn termelnek. A köznyelvben "Cifra pince" néven ismert, a XIX. században épült boros pince 45 m² nagyságú prэшázsal és két részből álló terméskőből kirakott pincéből állt. Az épület 2007-ben magánkézbe került, azóta felújították, átépítették, napjainkban vendégházként működik.

3. ÖRÖKSÉGÜNK

SZOBROK, EMLÉKKUTAK

Sajnovics Emlékkút

1943-ban a település artézi kút létesítését kérvényezte, melynek megvalósításában szintén a Hangya Szövetkezet segédkezett. A kút a falu szülöttének, a jezsuita csillagásznak, a magyar nyelvtudomány úttörőjének, Sajnovics Jánosnak állít emléket. Az alkotás Nagy Miklós tordasi szobrászművész érdeme.

Milleneumi emlékmű

2000-ben az államalapítás ezeréves évfordulója alkalmából Milleneumi emlékszobrot avattak. A Gáspár Pál alkotta szoborcsoport Tordas főterén, a közparkban kapott helyet. A szobor összetett, jelentős történelmi nevekkal, évszámokkal és szimbólumokkal díszített alkotás.

Világháborús emlékművek

Az evangélikus parókia épülete előtt kialakított, gondozott közparkban elhelyezett I. világháborús emlékművet a II. világháború áldozatainak emlékkövével és az 56-os szabadságharc hőseire emlékező kopjafával egészítették ki. A gondozott park méltó helyet ad a megemlékezés számára.

Petőfi szobor

A Petőfi Sándor szobor az 1960-as években került a Művelődési ház épülete elé. A szobrot napjainkban áthelyezték, a Szabadság utca túloldalán, a közparkban kapott új helyet.

4. TERMÉSZETI ÖRÖKSÉGÜNK

Tordas a Mezőföld és az Etyeki-dombság találkozásánál, a Szent László-patak völgyében fekszik, mely a község egyetlen felszíni vízfolyása. Az alacsony dombhátak vonalát lapos ÉNy-DK csapásirányú völgyek kötik össze.

A település ökológiai szempontból legértékesebb területei közé tartoznak a patakparti mocsárrétek, gyepes legelők, amelyek többek között az Országos Ökológiai Hálózat részei is.

Ezek a területek, mint természetközeli élőhelyek számos értékes növény- és állatfaj számára biztosítanak élőhelyet, emellett fontos összekötő elemek, kapcsolatot biztosítanak más erdős, vizes élőhelyek ökológiai rendszerével.

A település eredetileg az erdős-sztyepp, a völgyekben jellemző ligetes ártéri erdők övezetébe tartozik. Az eredeti környezet mára kulturtájává alakult át: szántók, legelők és kertgazdaságok alkotják.

Gesztenyesor, Tordas

Erzsébet királynő halálának emlékére, 1898-ban az országos emlékfa ültetési akció keretében a Gesztenyés út mindkét oldalán vadgesztenye fasort ültettek. Az elődök mintáját követve a 25-35 méter magas fák száma mára eléri a 140-et. A fasor minden évszakban kedvelt kirándulólé hely.

5. ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRESZEK

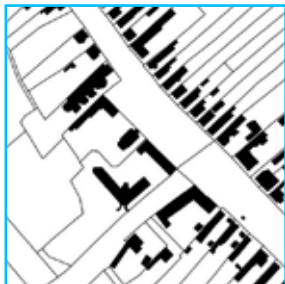

- Településmag
- Falusias lakóterület
- Átalakuló, új lakóterület
- Kertvárosi lakóterület
- Öreghegy
- Gazdasági jellegű területek
- Nagy zöldfelülettel rendelkező különleges területek
- Egyéb, beépítésre nem szánt területek

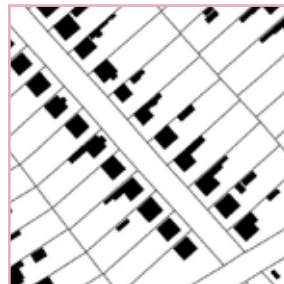
A beépített területeken belül Tordas területhasználata, a település fekvése megfelelő háttérrel biztosít mind a gazdasági, mind a lakóterületeknek egyaránt. Tordason - az arculati jellemzők tekintetében - nyolc eltérő karakterű területrész különböztethető meg. A beépített területeken belül a lakóterületek aránya a legmeghatározóbb.

A település egyik alközpontja a Köztársaság utca és a Szabadság út találkozásánál, a másik a Sajnovics téren alakult ki. A lakóterületek bővülése mindig a meglévők mentén történt, így összefüggő területet fed le, míg a különleges területek inkább a település határában, elszórtan találhatóak. A falusias lakóterületektől településképíleg is elkülönülnek az átalakuló új lakóterületek és a kertvárosias lakóterületek.

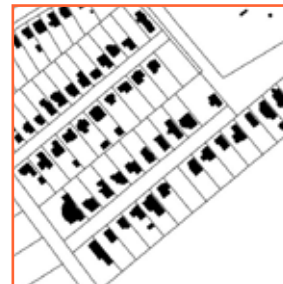
A gazdasági telephelyek a lakóterületek közé beékelődve, a Szent László-patak két oldalán, és a Szabadság út mentén alakultak ki.

Településmag

Falusias lakóterület

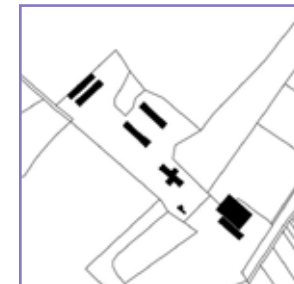
Átalakuló, új lakóterület

Kertvárosias lakóterület

Öreghegy

Gazdasági jellegű területek

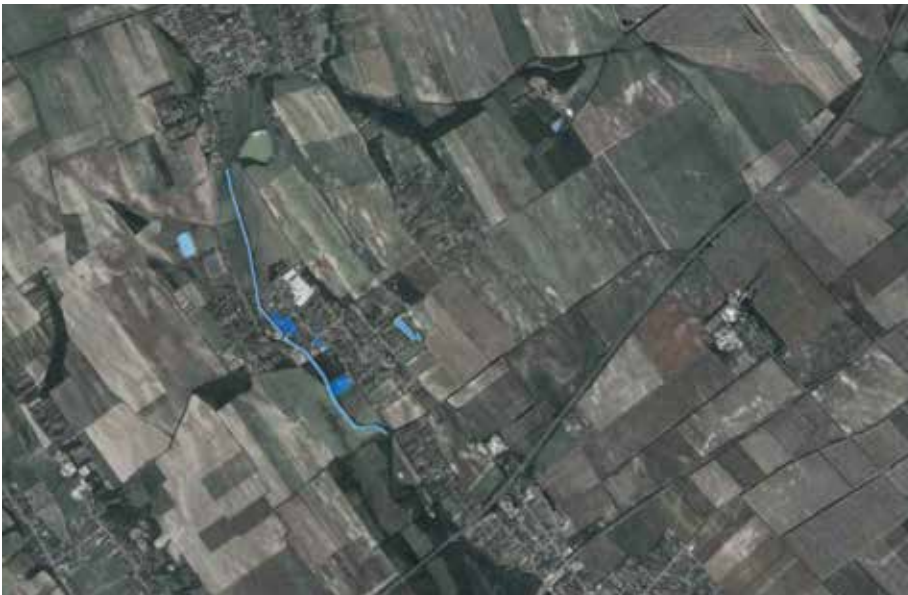
5. ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK

Településmag ●

Tordas településmagját a település legfontosabb intézményei alkotják, melyek a Szabadság út és a Köztársaság út mentén több alközpontot alkotva jöttek létre. A középületek intézményeinek többsége a hagyományos településszövetbe illeszkedve állnak. A Tamás Gábor által Makovecz stílusban tervezett általános iskola megjelenésében és elhelyezésében is kiemelkedik a környezetéből, eltér a megszokott falusi utcaképtől.

A Szabadság út és Köztársaság út kereszteződésénél, alakult ki a település egyik alközpontja az egészségház, az általános iskola, és a könyvtár. Kissé távolabb a Hangya múltnak állít emléket a Sajnovics téren található Művelődési ház. A falu másik alközpontját alkotó Szabadság út északi részén további intézmények találhatóak: Evangélikus templom, a községháza, a benne kialakított védőnői szolgálatással és az óvoda.

A településmaghoz tartozó intézményektől távolabb, megjelenésében is eltér a település délnyugati határában létesült pszichiátriai betegek intézete.

Sajnovics János Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Hangya Művelődési Ház

Értelmi fogyatékosok és pszichiátriai betegek otthona

5. ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK

Falusias lakóterület

Tordas beépített területei jellemzően lakóterületek, melyek fokozatosan körbenőtték a település magját. A falusias lakóterület jellemzően nagyméretű telkek határán álló, előkerttel rendelkező, alacsony, főként földszintes családi házakból áll, melyekhez háztáji gazdálkodás, művelt kert és melléképület kapcsolódik. A falusias lakóterület lakóépületei megjelenésükkel a hagyományos vidéki építészeti jellegzetességeit ábrázolják. A magastetőes épületek általában tetőtérsek, az anyaghasználatukat tekintve vegyesek és minimális homlokzati díszítéssel rendelkeznek.

Tordas főutcájára jellemző az '50-es, '60-as években épült, előtervezett „kockaház” stílus. A Szabadság út bevezető szakaszán és az Arany János utca mentén találunk példát az emeletes, tetőtér beépítéses '80-as évekbeli „óriásházakra” is.

A település közelmúltban beépült utcái mellett egyes településrészekben máig megmaradt az oldalhatáron álló, fehérre meszelt régi parasztházak sora - különösen jellemző ez például a Rákóczi és a Dózsa György utcára.

Földszintes nyeregtetőes parasztház a Rákóczi utcában

'60-as évekre jellemző „kockaház” a Szabadság úton

Földszintes, nyeregtetőes lakóház a Dózsa György úton

5. ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRESZEK

Átalakuló új lakóterület ●

A lakóterületek épületállománya meglehetősen vegyes képet mutat. Az átalakuló új lakóterületek a klasszikus beépítésű területek mentén, azokhoz közvetlenül csatlakozva jöttek létre (Jókai u., Vörösmarty u., Kölcsey u., Gárdonyi u.). Esetükben érződik, hogy csak a rendszerváltást követően került sor a kiépítésükre, mivel ezeken a részekben a házak karakterükben is eltérnek a központban elhelyezkedő lakóépületektől.

Az említett utcákban új építésű, napjainkra jellemző, korszerű, főként földszintes, tetőtér-beépítéssel rendelkező magastetős családi házak találhatók.

A térképen sraffozottan jelölt területek jelzik a még be nem épült, de várhatóan hasonló jelleggel beépülő területeket.

Korszerű családi házak a Gárdonyi Géza utcában

5. ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK

● Kertvárosi lakóterületek

Eltérő, a lakóparkokra jellemző kertvárosi kialakítás jelenik meg a falu nyugati határán húzódó Csillagfürt lakóparkban és a Gyúrói úti elkerített lakóparkban.

A Csillagfürt lakóparkban a kétezres években az újabb divathullám érkezésével mediterrán típusú, alacsony dőlésszögű magastetővel, nagy alapterületű földszintes családi házak épültek. A lakópark az egy kör köré szervezett, fürtszerűen kialakított telekcsoportjaival, hullámzó utcáival látványosan eltér a település egyéb területeitől. A lakóparkban sajnos nem a tervezett utcák végén lévő 3 lakásos házcsoportok (fürtök) épültek meg, hanem az ennek megfelelő telekosztások kerültek beépítésre hasonló szabályozással.

A Gyúrói úti lakóparkban nagyobb, kétszintes, négylakásos sorházak helyezkednek el, emellett modern kétszintes családi házakra is találunk példát.

A lakóparkoknak csak nagyon kis része épült be, a telkek többsége üresen áll. A térképen sraffozottan jelölt területek jelzik a még be nem épült, de várhatóan hasonló jelleggel beépülő területeket.

Mediterrán jellegű családi ház a Csillagfürt lakóparkban

Újépítésű sorházak a Gyúrói úti lakóparkban

5. ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRSZÉK

Öreghegy ●

A belterülettől mintegy 1 km-re elhelyezkedő, attól északkeletre fekvő Öreghegy területén a kert- és szőlőművelés máig fennmaradt. A szőlőhegyen kisebb méretű, vékony telkek futnak, amelyeknek hasznosítása igen vegyes.

A területen egykor kiskertes növénytermesztés és szőlőművelés folyt, ám az utóbbi évtizedekben megindult a folyamatos üdülő, majd lakóterületté alakulás. A szőlőterületeken jellemzően pincéket találunk, melyek között megjelentek már a nagyobb alapterületű, esetenként tetőtér beépítéses lakóházak is.

Tordasi pincék

Öreghegyi szőlőültetvény

Tordasi pince

5. ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK

● Gazdasági jellegű területek

A belterületen lévő nagy kiterjedésű kereskedelmi és szolgáltató területek a falu északkeleti részén, a Szent László-patak két oldalán a lakóterületek közé ékelődve (TO-RÓ 2000 Zrt.), illetve a közigazgatási terület északkeleti részén a volt major (Erdőmajor) területén alakultak ki.

A területeken a raktárcsarnokok, üvegházak, és gazdasági épületek alakító tényezői legfőképpen a költséghatékonyság és a technológiai kívánalmak, így az építészeti minőség gyakran háttérbe szorul.

A jellemzően könnyűszerkezetes, nagy alapterületű, nagy belmagasságú és alacsony tetőhajlásszögű épületekből álló komplexumok megjelenése nem egységes.

Erdőmajor

Fajtakísérleti állomás
gazdasági épületei

TO-RÓ 2000 Zrt.

5. ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRESZEK

Nagy zöldfelülettel rendelkező különleges területek ●

A különleges területek a speciális funkciókat hordozó, így megjelenésükben, kialakításukban is a környezetüktől eltérő területekként jelennek meg a településen. A temető, a sportpálya, a kertészet és a lovardák területe mind sajátos megjelenésű területek, jelenlétük nem zavaró, illeszkednek a településképbbe.

Ezekon a területeken az eltérő speciális területfunkciók okán egységes jellemzők nem állapíthatók meg.

Focipálya és kültéri edzőterem

Temető

Feldhoffer kertészet

5. ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK

● Egyéb, beépítésre nem szánt területek

Tordas közigazgatási területének jelentős részét beépítésre nem szánt területek alkotják, ahol elsősorban a mezőgazdasági művelés, az azokat övező erdőségek és a természetvédelmi tényezők játszanak meghatározó szerepet.

A külterület harmadát nagyparcellás szántóterületek és gyümölcsös kertek adják, amelyeket mezőgazdasági utak tagolnak. Az utak mentén helyenként előfordulnak fasorok, esetenként mezővédő erdősávok.

Szent-László patak

6. ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ, AJÁNLÁSOK - ÁLTALÁNOS ELVEK

Tordas nyugodt, harmonikus, tájba illeszkedő község. A kialakult arculatot, utcaképeket számos általánosan megfogalmazható - az eltérő karakterektől független - irányelv befolyásolja.

Egyes építészeti elemek, mint például az épületek elhelyezése a telken, a településképet meghatározó jellemzők, az eltérő karakterű településrészekben más szempontból fontosak. Míg a falusias lakóterületen az épületek általában oldalhatáron állnak, a telek mélysége felé „nyúlnak” be, az átalakuló, új lakóterületen a nagyobb alapterületű épületek szabadon állnak.

A község egészében viszont megállapíthatók azok az üzenetek (általános ajánlások), melyek a terület jelenlegi építészeti minőségét, kialakult arculatát megtartják, illetve tovább növelik.

Általános ajánlások (elvárások) az építészeti minőségre, az épületek elhelyezésének egyes eseteire (telepítésre), a tetőforma, tetőhajlásszög néhány speciális helyzetére, általánosan a magasságra, homlokzatszínezésre, színek és anyagok alkalmazására, kerítésekre, kertekre, az utcákra és terekre, valamint a cégérekre, reklámhordozókra vonatkozóan fogalmazhatók meg.

Az eltérő karakterű területekre vonatkozó építészeti ajánlások az általános építészeti ajánlások után kerülnek bemutatásra. Az általános ajánlások az eltérő karakterű területek összességén, tehát a község egész területén meghatározzák a település általános képét.

6. ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ, AJÁNLÁSOK - ÁLTALÁNOS ELVEK

Telepítés

Általános jótanácsok a telepítéshez:

- Vegyük figyelembe a telek adottságait!
- A saját és a szomszéd benapozására is figyeljünk!
- Figyeljünk a szomszédos épületekre, ne károsítsuk azokat!
- Építkezéskor ne vágjunk ki fát! Épületünket úgy helyezzük el, hogy kertünk eredeti növényzete megmaradjon!
- Épületünket úgy helyezzük el, hogy egybefüggő zöldfelület alakuljon ki a tömbbelsőben (a szomszédos telkekkel közösen)!
- Vegyük figyelembe az utcában általánosan kialakult előkerti méretet és alkalmazkodjunk hozzá!
- Már tervezéskor gondoljunk gépkocsink elhelyezésére! Tervezzük meg a ki-és behajtást!
- Kerüljük a gépkocsi tároló közterülethez kapcsolódó elhelyezését!

Építészeti minőség

Tordas számos épített értékkel rendelkezik.

- Ismerjük meg választott lakóhelyünk értékeit és ahhoz igazodva alakítsuk új házunkat!
- Ha régi házat vásárolunk, fontoljuk meg, milyen módon lehet megőrizni annak értékeit!
- Védett épület felújítása, átépítése során az eredeti építészeti elemekkel összhangban lévő változtatásokat hajtsunk végre!
- Használjunk minőségi anyagokat, hogy épületünk hosszú éveken át értéket jelentsen!
- Válasszuk a településen hagyományosan használt építőanyagokat!

Őrizzük meg értékeinket!

Használjunk minőségi anyagokat!

6. ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ, AJÁNLÁSOK - ÁLTALÁNOS ELVEK

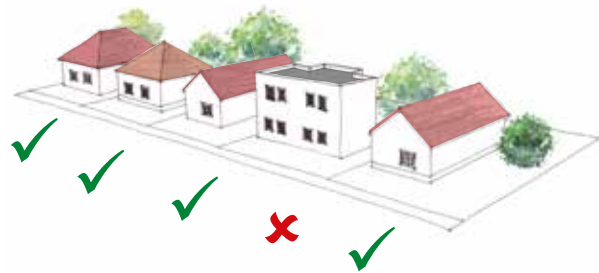

A meglévő épületekhez igazodó magasságig építkezünk!

Magasság

Tordas lakóterületein az épületek magassága közel azonos, ami hozzájárul a harmonikus utcaképhez. A kialakult arculat megőrzéséhez közel azonos magasságban építkezünk!

- A meglévő épületek közé épülő újak a környező épületekhez igazodó magassággal épüljenek!

Épületünk tetőformáját a kialakultnak megfelelően választjuk meg!

Tetőforma, tetőhajlásszög

Egy utca nyugodt hangulatát a tetőformák hasonlósága is befolyásolja. Az az utcakép sugároz kellemes érzetet, mely az épületek telepítésében és a tetőformájában jellemzően azonos.

- Épületünk tetőformáját és hajlásszögét a kialakult állapotnak megfelelően választjuk meg, hogy a meglévő utcaképbe új épületünk illeszkedjen!

Tetősík-ablakok használata javasolt, melyek a tetőforma egyszerűségét nem bontják meg!

Tetőtér beépítése

- Új házak építésénél, a meglévők felújításánál az egyszerűség megtartására, a tetősík-ablakok használatára kell törekedni. A tetősík-ablakok elhelyezésénél kerüljük az utcafronti tetőfelületet!
- Tetőablakok elhelyezésekor kerüljük a nagy összefüggő üvegfelületet!
- Felújításnál a tetőtéri alapterület növeléséhez használhatunk tetőerkélyt vagy térfal ablakot.
- Ne építsünk többszintes tetőtérrel!

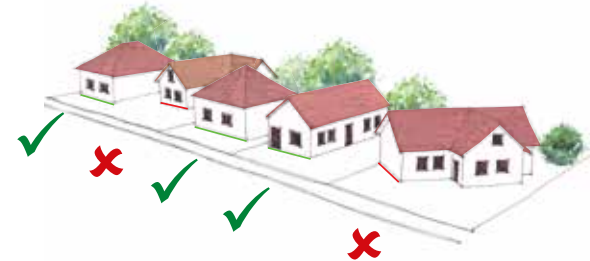
6. ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ, AJÁNLÁSOK - ÁLTALÁNOS ELVEK

Beépítés

Az utcaképet az épületek elhelyezkedése alapvetően meghatározza. Az a közterület nyújt meghitt hangulatot, ahol az épületek rendezett sorban állnak. Tordason az előkert mélysége egy-egy utcában közel azonos.

- Új házak építésénél a meglévő beépítés megtartására kell törekedni.
- Az előkert méretének vonala a környező épületek vonalához igazodjon. Az épületek telepítése az elő- és oldalkert vonalához igazodó legyen!

Az épületek a környező beépítéshez igazodva kerüljenek elhelyezésre!

Homlokzatképzés, színek, anyagok

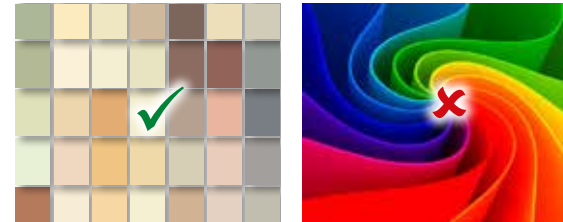
Az utcaképet az épületek színezése, megjelenése is jelentősen befolyásolja. Az eltérő, illetve élénk színek nyugtalan érzetet keltenek, míg a föld színei harmóniát sugallnak.

- A környezethez való illeszkedés érdekében a fehér, szürkével tört fehér, világos okker árnyalatai, világos földszínek, illetve természetes építőanyagok esetén azok természetes színei javasoltak.
- Épületünk színeinek összeállításakor törekedjünk az egymással harmonizáló színek választására!
- Kerüljük nagy felületen az élénk, harsány színeket!
- Kerüljük a kis elemes, csempezzerű burkolatokat!
- Használjunk természetes építőanyagokat!

A színvilágban a föld természetes színei dominálnak!

Természetes anyagokat használjunk!

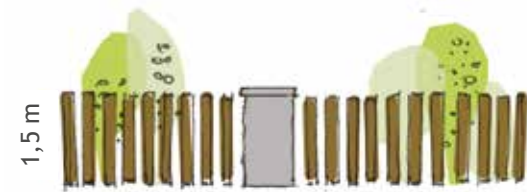

Kerítések magassága

Az építészeti arculatot az épületek mellett a kerítések is nagyban formálják, befolyásolják.

- Kerítéseink magassága ne haladja meg a 2,0 métert!
- Kerítésünk legyen összhangban épületünkkel!
- Kerítésünket kombináljuk növényzettel!

Kerítésünk magassága ne haladja meg a 1,5 m-t!

6. ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ, AJÁNLÁSOK - ÁLTALÁNOS ELVEK

Kertek

Kertünk teremti meg a kapcsolatot a természettel; a pihenés, kikapcsolódás színtere. Kertünk a növények növekedésével, visszahúzódásával minden évszakban más képet mutat.

- Kertünk növényzetének kiválasztásakor a hagyományos, őshonos fajok előtérbe helyezése javasolt.
- A növényfajok telepítése során azok igényeit, tűrőképességét és növekedési ütemüket is fontos szem előtt tartani.
- Betegségeknek ellenálló növényfajtákat válasszunk, mert a permetezőszerek veszélyeztethetik a környező élővilágot.
- A burkolt felületek arányát igyekezzünk minél kisebbre csökkenteni.
- Ismerjük meg a környék jó példáival előljáró kertjeit.

A hagyományos, őshonos fajok előtérbe helyezése javasolt!

6. ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ, AJÁNLÁSOK - ÁLTALÁNOS ELVEK

Kertek

Rendezett, rendszeresen fenntartott előkertünkkel jó benyomást kelthetünk, hozzájárulunk utcánk kedvezőbb megjelenéséhez.

- Bátran alakítsunk ki házonkerti területrészt, a történetileg kialakult zöldség- és gyümölcsfajokat alkalmazva.

6. ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ, AJÁNLÁSOK - ÁLTALÁNOS ELVEK

Utcák, közterek

A város terei a helyi közösségi élet színterei. Ha a parkok, terek fákkal övezettek, utcabútorokkal gazdagítottak, a lakosok szívesen töltik itt idejüket. Ez hozzájárul a kohézióhoz, az identitástudat fennmaradásához.

A gondosság, az ápoltság közterületek lakókörnyezetünk minőségének indikátora.

- A környezet arculatához illeszkedő közterületi tájékoztató- és információs táblákat, utcabútorokat helyezünk el!
- Helyezzünk el az utcabútorokhoz illő kerékpártárolókat!
- Burkolt felületeinknél válasszunk minőségi anyagokat

Használjunk modern, egységes stílusú utcabútorokat, melyek a község egyediségét mutatják!

6. ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ, AJÁNLÁSOK - ÁLTALÁNOS ELVEK

Tordas közterei

6. ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ, AJÁNLÁSOK - ÁLTALÁNOS ELVEK

Utcák, terek

Tordas közterületei a lakosság gondosságát, lakókörnyezetükre való igényességét tükrözik.

- Tartsuk rendben, ápoljuk a közterületi zöldsávokat!
- Virágok ültetésével színesebbé tehetjük utcáinkat, közterületeinket.
- Fásítsuk közttereinket és az újonnan kialakuló utcákat!
- Kerüljük a szemmagasságban takaró növényzet alkalmazását, különösen a kereszteződésekben!
- Ahol lehetséges, építsünk járdákat!
- Gondoljunk a vízelvezetésre, a telkünkön keletkező vizet igyekezzünk telken belül elszikasztani! Emelett tartsuk tisztán árkainkat!

6. ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ, AJÁNLÁSOK - ÁLTALÁNOS ELVEK

Tartsuk meg a gondosságot, ápoljuk a házunk előtti közterületeket!

Fásítsuk közterületeinket!

Gondoljunk a vízelvezetésre, tartsuk tisztán az árkokat!

6. ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ, AJÁNLÁSOK - ÁLTALÁNOS ELVEK

Fasorok

Tordas értékes fasorokkal rendelkeznek, melyek a zöldfelület növelése mellett jó hangulatú, árnyékos utcaképet eredményeznek.

- Egy utcában azonos fajtájú fákat telepítsünk!
- Óvjuk növényzetünk egészségét, gondozzuk fáinkat!

Óvjuk meglévő fasorainkat!
Telepítsünk új fasorokat!

6. ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ, AJÁNLÁSOK - ÁLTALÁNOS ELVEK

Játszóterek, szabadtéri berendezések

A közösségi terek, játszóterek kialakításakor is a település arculatához való igazodást kell szem előtt tartani.

- Helyezzünk el minden korosztály számára kikapcsolódást nyújtó kültéri játékokat!
- Vigyázzunk közterületi berendezéseinkre, hogy sokáig élvezhessük őket!
- Válasszunk időtálló berendezéseket!
- Gondoljunk az árnyékolásra! Telepítsünk fákat, helyezzünk el árnyékolókat!

6. ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ, AJÁNLÁSOK - ÁLTALÁNOS ELVEK

Kerítések

A kerítés kapocs az épületek és a közterületek között. Így fontos, hogy megjelenésében igazodjon az épülethez.

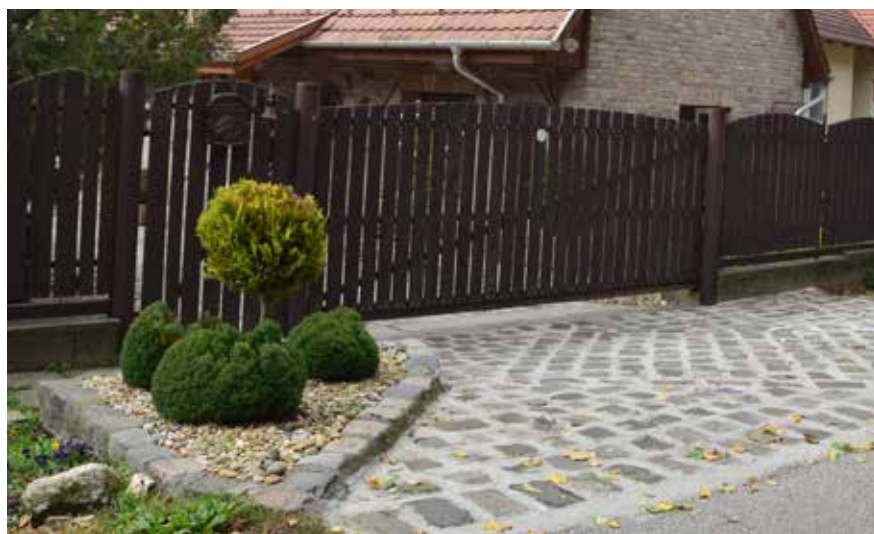
- Lehetőség szerint áttört kerítést létesítsünk a lakóterületeken!
- Használjunk természetes anyagokat!

Áttört és növényvel kombinált kerítést létesítsünk!

6. ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ, AJÁNLÁSOK - ÁLTALÁNOS ELVEK

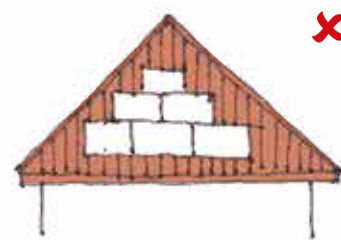

6. ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ, AJÁNLÁSOK - ÁLTALÁNOS ELVEK

Vezetékek, műszaki berendezések

A közművezetékek elhelyezésekor a településképre is figyelmet kell fordítani!

- Törekedjünk a földkábelek alkalmazására légkábelek helyett!
- Épületünk energiaháztartását, szabályozó berendezéseit rejtetten, növényzettel takartan helyezzük el.
- Épületünk közterület felé forduló homlokzatára ne helyezzünk el gépészeti berendezéseket, légkondicionáló berendezés kültéri elemeit, parabolaantennát!

6. ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ, AJÁNLÁSOK - ÁLTALÁNOS ELVEK

Cégek-reklámhordozók

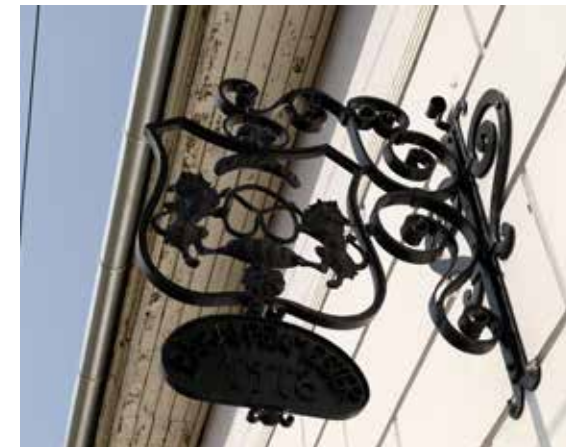
A kereskedelmi, szolgáltató szektor reklámfelületei nem csupán a hirdetés tartalmával, de az utcáink megjelenésével is szoros összefüggésben vannak.

A községben lévő szolgáltatások hirdetése jellemzően a homlokzaton történik.

- Ne használjunk nagy reklámhordozókat, alkalmazzunk cégér jellegű hirdetőfelületeket!
- Alkalmazzunk anyagában és színében az épülethez illő, homlokzaton elhelyezett cégereket!
- Változatos, de természetes színvilág és anyaghasználat javasolt.
- Ne fóliázzuk le portálunkat, kirakatunkat!
- Hirdetéseink, felirataink a homlokzatok vízszintes és függőleges tagolásához illeszkedjenek!

Az épülethez és a hirdetett szolgáltatáshoz illő (a tevékenységhez kötődő) cégereket alkalmazzunk!

7. RÉSZLETES AJÁNLÁSOK - ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ

Az általános építészeti elvek mellett az eltérő karakterű területeket egyedi, a karakterre jellemző építészeti vonások jellemzik, melyek figyelembe vétele az arculathoz való illeszkedés feltétele. A lakóterületek túlnyomó részén például a hagyományos magastetős kialakítás a jellemző, míg a gazdasági területek esetében ezen építészeti elem megjelenése nem feltétlenül indokolt.

Az egyes eltérő karakterű településrészekben belül a településkép szempontjából meghatározó építészeti elemek nem feltétlenül egyeznek meg, egyes építészeti elemek az eltérő karakterű településrészekben más-más szempontból fontosak.

Az eltérő településrészekben az építészeti elemek - településkép szempontjából való - fontosságát az alábbi táblázat mutatja.

Az Öreghegyre vonatkozóan általános elvárások kerülnek megfogalmazásra.

	Településmag	Falusias lakóterület	Átalakuló, új lakóterület	Kertvárosi lakóterület	Gazdasági jellegű területek
Ajtók, ablakok	●	●			
Homlokzatképzés, színek, anyagok	●	●	●	●	●
Részletek	●	●			

7. RÉSZLETES AJÁNLÁSOK - ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ

● Településmag

Alkalmazzunk hagyományos arányú és osztású fa nyílászárókat!

Ajtók, ablakok

Az épületek megjelenését és hangulatát a nyílászárók nagyban befolyásolják. Az osztott téglány alakú fa nyílászárók hagyományosak.

- Ügyeljünk a nyílászárók jó arányára!
- Törekedjünk az igényes anyaghasználatra! Javasolt a faanyagú nyílászárók alkalmazása.
- Gondoljunk az árnyékolásra! Kerüljük a külső redőnyök alkalmazását!

7. RÉSZLETES AJÁNLÁSOK - ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ

Homlokzatképzés, színek, anyagok

Tordas településmagjának kellemes hangulatához, harmonikus utcaképehez nagyban hozzájárul az egységes színhasználat. A területen a fehér, az okker, illetve a barna különböző árnyalatai dominálnak.

- Egymással harmonizáló több szín is alkalmazható a homlokzat tagolásának megfelelően, ha azok azonos színcsaládba tartoznak!
- Anyagot és színt úgy válasszunk, hogy azok harmonizáljanak!
- Használjunk természetes anyagokat!
- A hagyományos anyagok modern anyagokkal kiegészítve kedvező képet eredményeznek.

A fehér, törtfehér, okker és barna színek árnyalatait részesítsük előnyben!

Településmag ●

Részletek

Az építészeti minőség a finom részletekben rejlik.

A területen az épületek részletgazdagok, a homlokzatok és nyílások díszesek. Új épület építése során példaként tekinthetjük ezeket.

- Régi épület felújítása során őrizzük meg a hagyományos építészeti elemeket!

A hagyományos építészeti elemeket őrizzük meg, illetve törekedjünk ezek akár újszerű alkalmazására!

7. RÉSZLETES AJÁNLÁSOK - ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ

● Településmag

Bátran
alkalmazzunk
egyedi építészeti
megjelenést!

Tordason az intézmények nagy többsége a településmagban helyezkedik el.

Az intézményeket szabadabb anyaghasználat és homlokzatképzés jellemzi.

Ezen épületek esetében lehetőség nyílik a bátrabb épületformálásra, építészeti megjelenésre.

Homlokzatképzés, színek, anyagok

- A természetes színeket kiegészítve, ahhoz illeszkedve használható kis mértékben élénkebb színvilág is, hogy felkeltse a figyelmet.
- Vegyük figyelembe a létesítmény forgalomvonzó funkcióját! Figyeljünk az akadálymentességre!

Kerítések

Az intézmények forgalomvonzó létesítmények.

- A létesítmény jellegét el nem takaró, a tájékozódást segítő áttört kerítéstípusok javasoltak, melyek növényzettel kombinálhatók.
- Kerítésünk kialakításával utalhatunk az épület funkciójára.

7. RÉSZLETES AJÁNLÁSOK - ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ

Falusias lakóterület ●

Tordas falusias lakóterületének épületállománya igen változatos képet mutat. Ezzel együtt a terület arculata barátságos, utcaképei harmonikusak.

Ezt a kiegyensúlyozott utcaképet néhány egyszerű építészeti eszköz segíti elő. A lakóházak tömege, tetőformája egyszerű, az utcára jellemző előkerti vonalon helyezkednek el az épületek. Színhasználatban a pasztelles földszínek jellemzőek, természetes anyagokkal kiegészítve.

- Ha régi házat vásárolunk, fontoljuk meg, milyen módon lehet megtartani!
- Új épület építésekor vegyük figyelembe a utcaképbe való illeszkedést!

Tordas lakóterületeinek meghatározó elemei a sátortetős kockaházak. A közterület felé forduló homlokzatokat vakolatdíszsel keretezett ablakok jellemzik. A kockaházak felújításánál ügyeljünk a klasszikus arányrendszer megtartására és a finom szín- és anyaghasználatra, melyet részleteivel tehetünk egyedivé.

Ha régi házat vásárolunk, fontoljuk meg, milyen módon tarthatjuk meg!

A kockaházak felújításánál ügyeljünk az arányrendszerre, az anyaghasználatra és a részletekre!

7. RÉSZLETES AJÁNLÁSOK - ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ

Falusias lakóterület

Alkalmazzunk hagyományos arányú és osztású ablakokat!

Ajtók, ablakok

- Ügyeljünk a nyílászárók jó arányára! Kerüljük a nagy üvegfelületű, osztás nélküli ablakokat!
- Törekedjünk az igényes anyaghasználatra! Javasolt a faanyagú nyílászárók alkalmazása.
- Gondoljunk az árnyékolásra, alkalmazzunk fa zsalugátreket vagy annak újragondolt formáját! Kerüljük a külső redőnytokok alkalmazását!
- Őrizzük meg hagyományos osztású nyílászáróinkat!
- Új építésnél az épület karakteréhez és az utcaképhez illeszkedő nyílászárót válasszunk!

7. RÉSZLETES AJÁNLÁSOK - ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ

Falusias lakóterület ●

Homlokzatképzés, színek, anyagok

Az épületeink burkolása, vakolatának színezése, megmunkálása kedvelt tulajdonosi eszköz, az ott élők egyéniségét sugallja. A finom felületű, természetes anyagok használata és az ahhoz illő kiegészítő pl. fa burkolatú ormfalak a község hanyományos hangulatát tükrözik.

- Alkalmazzunk nagy vakolt felületeket természetes anyagokkal - fával, téglával - kiegészítve!
- Tetőfedésnél törekedjünk az égetett agyagcserép használatára!
- Ügyeljünk, hogy a választott színek egymással harmonizáljanak!
- Részesítsük előnyben a helyi természetes építőanyagokat!
- A hagyományos anyagokat modern anyagokkal egészíthetjük ki.

Használjuk a föld színeit a homlokzatokon!

Részesítsük előnyben a helyi természetes anyagokat!

7. RÉSZLETES AJÁNLÁSOK - ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ

Falusias lakóterület

Részletek

Az építészeti minőség a finom részletekben rejlik.

A falusias lakóterületen az épületek egyszerűségét finom részletek egészítik ki, melyek az épületek sajátos elemeivé válnak.

A hasonló épületek, ha igényes részletekkel rendelkeznek, máris teljesen egyedivé válnak, miközben a karakterhez igazodnak.

Különleges épületrészleteket nagyon sokféleképpen lehet létrehozni: anyaghasználattal (pl. a téglák egyedi rakási módjával), anyagok találkozásával (pl. ereszkialakításnál), homlokzati díszítéssel, stb.

A hagyományos építészeti elemeket őrizzük meg!

7. RÉSZLETES AJÁNLÁSOK - ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ

Átalakuló, új lakóterület és kertvárosi lakóterület ● ●

Homlokzatképzés, színek, anyagok

A településrészeken épült házak színvilága és anyaghasználata változatos.

- ● A lakóterületeken a fehér, törtfehér, halvány földszínek mellé választhatunk élénkebb kiegészítő színeket azonos színcsaládból.
- ● Nagy felületen kerüljük a harsány, sötét színek használatát!
- ● Egymással harmonikus egységet alkotó színeket választunk épületünkön!
- ● A hagyományos építőanyagok mellett az igényes, modern anyagok használata is kedvező

A hagyományos építőanyagokat kombináljuk igényes, modern anyagokkal!

7. RÉSZLETES AJÁNLÁSOK - ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ

● Öreghegy

Az Öreghegy épületállománya meglehetősen vegyes képet mutat, jelenleg nem rendelkezik kialakult építészeti arculattal.

Az átgondolt, minőségi munkával készült épületek segítik a terület fejlődését.

Ehhez néhány általános ajánlást tartunk szem előtt:

- Olyan területre építsünk csupán, ahol ez megengedett!
- Vegyük figyelembe a telek adottságait!
- Csupán olyan funkciót létesítsünk, ami megengedett!
- Törekedjünk az egyszerű, tiszta tömegű, jó arányú épületek építésére!
- Igényes, minőségi anyagokat alkalmazzunk épületünkön!
- Kerüljük az összetett, tagolt formákat, a harsány színeket, a túldíszítettséget!
- Színek területén a halvány föld színeket részesítsük előnyben!
- Természetes anyagokat használjunk!
- Törekedjünk a természettel való harmóniára!
- Előbb rendezzük a telekviszonyokat, és csak utána építkezünk!
- Az épületet igazítsuk a terephez, ne a terepet az épülethez!
- Épületünk telepítésekor vegyük figyelembe a kilátást és a rálátást is!
- Törekedjünk a területen már kialakult épületek léptékének megtartására!
- Ne szennyezzük környezetünket!

7. RÉSZLETES AJÁNLÁSOK - ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ

Gazdasági jellegű területek ●

Homlokzatképzés, színek, anyagok

A színvilág igen változatos lehet a gazdasági területeken, de a természettől erősen elütő színeket mellőzzük a nagy felületeken! A gazdasági épületek a funkciójukból adódóan, változatos formákban jelennek meg. Figyelemfelkeltés céljából egy-egy élénkebb színnel való alkalmazás indokolt lehet.

- A minőségi anyagok használatával a nagy tömegek is széppé varázsolhatók!
- A nagy felületeket vizuálisan csökkentik az elemes burkolatok. Kerüljük azonban a ragasztott, csempeszerű burkolatokat!

Kiegészítésként használhatunk élénk színeket!

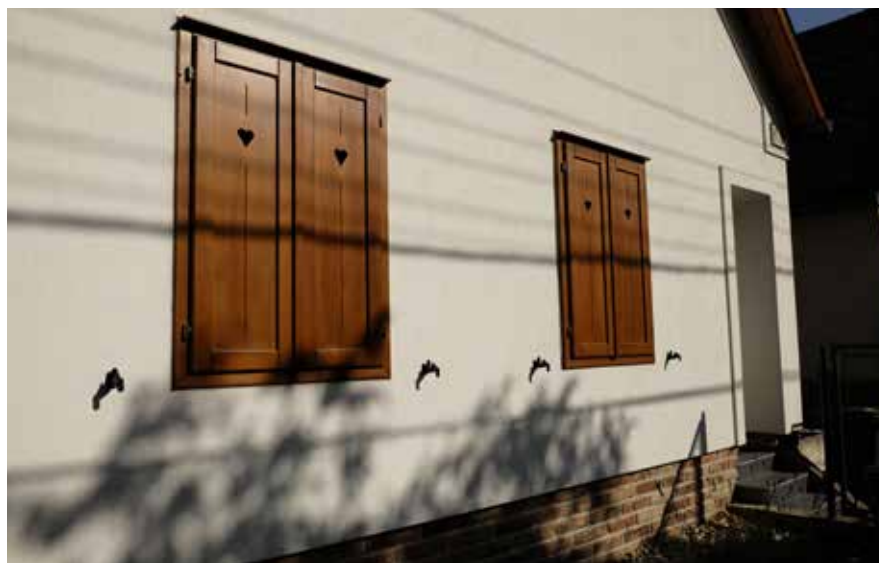
A nagy felületeken használjunk elemes burkolatot!

8. MAI JÓ PÉLDÁK

Felújított parasztház

A Szabadság úti családi ház felújítása során megőrizte az épület eredeti, jó tömegét, arányát, a tornác az épület része maradt. A nagy fehér, vakolt felületek természetes anyagokkal - téglá, fa - egészülnek ki. Az épület egyedi, finom részlete a fa zsalugáter. Klasszikus, letisztult megjelenésével a családi ház jó példa meglévő értékeink megőrzésére.

8. MAI JÓ PÉLDÁK

Felújított parasztházak

Tordason számos felújított parasztház őrizte meg az épület eredeti tömegét, arányait, azonban új építésű családi házak is követik a település karakteres családi parasztházainak jellegét, tömegeit és arányait. A lakó funkción túl a közösségi funkciók is helyet kaptak visszafogott, a településképbe illeszkedő épületben. Jó példa a Petőfi utcában a Teremtőkert épülete. Az épület követi a természetes anyagok használatát, a tetőtérbeépítés az utcáról nem látható.

Családi ház a Rákóczi úton

Családi ház a Szabadság úton

Teremtőkert épülete a Petőfi utcában

8. MAI JÓ PÉLDÁK

Családi ház

A Dózsa György úti klasszikus parasztház felújítása során egy új épületrésszel bővült. Az eredeti épületrész megtartotta hagyományos arányát, anyaghasználatát. A bővítvény tömege modern, formavilága egyszerű. Anyaghasználatában a természetes anyagok dominálnak, a téglahomlokzat fa elemekkel egészül ki. Az egyszerű tömegformálással és természetes anyaghasználattal az épület egységet alkot.

8. MAI JÓ PÉLDÁK

Családi ház

A Dózsa György úti családi ház hagyományos tömegű, nyeregtetős épület. A tetőtér beépítése nem bontotta meg a tető egyszerűségét. A természetes anyagú homlokzat a téglá egyedi rakási módjától válik különlegessé. A kerítés az épület megjelenésével harmonizál.

8. MAI JÓ PÉLDÁK

Családi ház

A Gyúrói úti új építésű családi ház egyszerű tömegét a homlokzati- és tetőkiemelés töri meg, melyet téglá anyaghasználattal is hangsúlyoz. A hagyományos anyagok, mai anyagokkal egészülnek ki, így a ház megjelenésében modern hangulatot sugall. Az épület a kertvárosi lakóterületeken szolgál jó példának.

8. MAI JÓ PÉLDÁK

Családi ház

Az Arany János úti családi ház a telken álló vályogház helyére épült ugyancsak oldalhatáron, az eredetinel nem sokkal nagyobb méretben. A fatornácos épület egy lépcsőfokkal emelkedik el a terepszinttől, minden helyiség a fölszinten található. A régi házat idézi a fagerendás mennyezet. Szintén fából készültek a jó arányú osztásokkal, egyedileg tervezett ajtók, ablakok. Az épület homlokzata emberléptékű, anyaghasználatában a természetes anyagokat részesíti előnyben.

Díjnyertes épület az Év Háza 2000 építészeti pályázaton.

9. KÉPJEGYZÉK

CÍMLAP

Vokó-Scheibl Lilla
Völgyzugoly Műhely Kft.

TÉRKÉPEK

Völgyzugoly Műhely Kft.

RAJZOK, ÁBRÁK

Völgyzugoly Műhely Kft.

1. BEVEZETŐ

- 1 Tordas Önkormányzat
- 2 Tordas Önkormányzat
- 3 Tordas Önkormányzat
- 4 Tordas Önkormányzat
- 5 Vokó-Scheibl Lilla
- 6 Völgyzugoly Műhely Kft.

2. TORDAS BEMUTATÁSA

- 7 Tordas Önkormányzat
- 8 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 9 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 10 Tordas Önkormányzat
- 11 Vokó-Scheibl Lilla

3. ÖRÖKSÉGÜNK

- 12 Tordas Önkormányzat
- 13 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 14 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 15 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 16 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 17 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 18 Vokó-Scheibl Lilla
- 19 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 20 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 21 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 22 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 23 Tordas Önkormányzat
- 24 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 25 Vokó-Scheibl Lilla
- 26 Vokó-Scheibl Lilla
- 27 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 28 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 29 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 30 Vokó-Scheibl Lilla
- 31 Vokó-Scheibl Lilla

4. TERMÉSZETI ÖRÖKSÉGÜNK

- 32 Vokó-Scheibl Lilla
- 33 Vokó-Scheibl Lilla
- 34 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 35 Vokó-Scheibl Lilla

5. ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRESZEEK TORDASON

- 36 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 37 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 38 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 39 Vokó-Scheibl Lilla
- 40 Tordas Önkormányzat
- 41 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 42 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 43 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 44 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 45 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 46 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 47 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 48 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 49 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 50 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 51 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 52 Tordas Önkormányzat
- 53 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 54 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 55 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 56 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 57 Vokó-Scheibl Lilla
- 58 Vokó-Scheibl Lilla
- 59 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 60 Völgyzugoly Műhely Kft.

6. ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ, AJÁNLÁSOK - ÁLTALÁNOS ELVEK

- 61 Vokó-Scheibl Lilla
- 62 Vokó-Scheibl Lilla
- 63 Vokó-Scheibl Lilla
- 64 Vokó-Scheibl Lilla
- 65 Természetes színek, minta
- 66 www.flavonline.blog.hu
- 67 Vokó-Scheibl Lilla
- 68 Vokó-Scheibl Lilla
- 69 Vokó-Scheibl Lilla
- 70 Vokó-Scheibl Lilla
- 71 Vokó-Scheibl Lilla
- 72 Vokó-Scheibl Lilla
- 73 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 74 image.elelmiszer.hu/500x396/149191.jpg
- 75 Vokó-Scheibl Lilla
- 76 Vokó-Scheibl Lilla
- 77 Vokó-Scheibl Lilla
- 78 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 79 Vokó-Scheibl Lilla
- 80 Vokó-Scheibl Lilla
- 81 Vokó-Scheibl Lilla
- 82 www.proidea.hu
- 83 Vokó-Scheibl Lilla
- 84 Vokó-Scheibl Lilla
- 85 <http://regisegeknek.cafe-blog.hu/cimke/cecilia/page/4/>
- 86 Vokó-Scheibl Lilla
- 87 Vokó-Scheibl Lilla
- 88 Vokó-Scheibl Lilla
- 89 Vokó-Scheibl Lilla
- 90 Vokó-Scheibl Lilla
- 91 Vokó-Scheibl Lilla

A dokumentumban az ábrák számozását lásd a lap alján: „Index”. Az ábrák számozása balról jobbra, fentről lefelé történik.

9. KÉPJEGYZÉK

92 Vokó-Scheibl Lilla
93 Völgyzugoly Műhely Kft.
94 Vokó-Scheibl Lilla
95 Vokó-Scheibl Lilla
96 Vokó-Scheibl Lilla
97 Völgyzugoly Műhely Kft.
98 Vokó-Scheibl Lilla
99 Vokó-Scheibl Lilla
100 Vokó-Scheibl Lilla
101 Vokó-Scheibl Lilla
102 Vokó-Scheibl Lilla
103 Vokó-Scheibl Lilla
104 Vokó-Scheibl Lilla
105 Vokó-Scheibl Lilla
106 Vokó-Scheibl Lilla
107 Vokó-Scheibl Lilla
108 Vokó-Scheibl Lilla
109 Völgyzugoly Műhely Kft.
110 www.rollstar.hu
111 bigg.hu_interior
112 www.ezermester.hu
113 Vokó-Scheibl Lilla
114 Völgyzugoly Műhely Kft.
115 Vokó-Scheibl Lilla
116 Vokó-Scheibl Lilla
117 Vokó-Scheibl Lilla
118 Vokó-Scheibl Lilla
119 Vokó-Scheibl Lilla
120 Vokó-Scheibl Lilla
121 Vokó-Scheibl Lilla
122 Vokó-Scheibl Lilla
123 Vokó-Scheibl Lilla
124 Vokó-Scheibl Lilla
125 Vokó-Scheibl Lilla
126 Völgyzugoly Műhely Kft.
127 Völgyzugoly Műhely Kft.
128 Vokó-Scheibl Lilla

129 Vokó-Scheibl Lilla
130 Völgyzugoly Műhely Kft.
131 Völgyzugoly Műhely Kft.
132 Vokó-Scheibl Lilla
133 Völgyzugoly Műhely Kft.
134 Vokó-Scheibl Lilla
135 Vokó-Scheibl Lilla
136 Vokó-Scheibl Lilla
137 www.dekoratio.hu/signs/ter-
mekek/cegtabl/48
138 Vokó-Scheibl Lilla

7. RÉSZLETES AJÁNLÁSOK - ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ

139 Vokó-Scheibl Lilla
140 Vokó-Scheibl Lilla
141 Vokó-Scheibl Lilla
142 Vokó-Scheibl Lilla
143 Vokó-Scheibl Lilla
144 Vokó-Scheibl Lilla
145 Vokó-Scheibl Lilla
146 Vokó-Scheibl Lilla
147 Vokó-Scheibl Lilla
148 (3*) Homlokzati vakolat
149 Vokó-Scheibl Lilla
150 Vokó-Scheibl Lilla
151 Vokó-Scheibl Lilla
152 Vokó-Scheibl Lilla
153 Vokó-Scheibl Lilla
154 Vokó-Scheibl Lilla
155 Vokó-Scheibl Lilla
156 Vokó-Scheibl Lilla
157 http://cn.forwallpaper.com/
wallpaper
158 Vokó-Scheibl Lilla
159 Vokó-Scheibl Lilla
160 Völgyzugoly Műhely Kft.

161 Völgyzugoly Műhely Kft.
162 Vokó-Scheibl Lilla
163 Vokó-Scheibl Lilla
164 Vokó-Scheibl Lilla
165 Vokó-Scheibl Lilla
166 Vokó-Scheibl Lilla
167 Vokó-Scheibl Lilla
168 Vokó-Scheibl Lilla
169 Völgyzugoly Műhely Kft.
170 Vokó-Scheibl Lilla
171 Vokó-Scheibl Lilla
172 Vokó-Scheibl Lilla
173 Vokó-Scheibl Lilla
174 Vokó-Scheibl Lilla
175 Vokó-Scheibl Lilla
176 Vokó-Scheibl Lilla
177 Völgyzugoly Műhely Kft.
178 Vokó-Scheibl Lilla
179 Vokó-Scheibl Lilla
180 Vokó-Scheibl Lilla
182 Vokó-Scheibl Lilla
183 Vokó-Scheibl Lilla
184 (7*) Homlokzati vakolat, any-
agminták
185 Vokó-Scheibl Lilla
186 Vokó-Scheibl Lilla
187 Völgyzugoly Műhely Kft.
188 Vokó-Scheibl Lilla
189 Vokó-Scheibl Lilla
190 Vokó-Scheibl Lilla
191 Vokó-Scheibl Lilla
192 Völgyzugoly Műhely Kft.
193 Völgyzugoly Műhely Kft.
194 www.sweedsteel.metecno.
com/envira/tiszakecske

195 https://www.rheinzink.hu/
termekek/homlokza-
ti-rendszerek/
196 http://www.tegladekor.com/
197 www.hg.hu
198 Völgyzugoly Műhely Kft.

8. MAI JÓ PÉLDÁK

199 Vokó-Scheibl Lilla
200 Vokó-Scheibl Lilla
201 Vokó-Scheibl Lilla
202 Vokó-Scheibl Lilla
203 Vokó-Scheibl Lilla
204 Vokó-Scheibl Lilla
205 Vokó-Scheibl Lilla
206 Vokó-Scheibl Lilla
207 Vokó-Scheibl Lilla
208 Vokó-Scheibl Lilla
209 Vokó-Scheibl Lilla
210 Vokó-Scheibl Lilla
211 Völgyzugoly Műhely Kft.
212 Vokó-Scheibl Lilla
213 Vokó-Scheibl Lilla
214 Vokó-Scheibl Lilla
215 Vokó-Scheibl Lilla
216 Vokó-Scheibl Lilla
217 Vokó-Scheibl Lilla
218 Vokó-Scheibl Lilla
219 www.epiteszforum.hu
220 www.epiteszforum.hu
221 www.epiteszforum.hu

MEGBÍZÓ

Tordas Község Önkormányzata
Juhász Csaba polgármester
Horváth Ágnes főépítész
2463 Tordas, Szabadság út 87.
Tel.: 06-22/467-502

SZERZŐK

Völgyzugoly Műhely Kft.
2083 Solymár, Bimbó u. 20.
Tel.: 1-439-0490

Ferik Tünde – okl. építészmérnök,
településrendező vezető tervező

Vokó-Scheibl Lilla – okl. építészmérnök

Bérczi Szabolcs – okl. településmérnök,
okl. környezetgazdálkodási agrármérnök

Fóthi Annamária – okl. településmérnök

Végh Anna – településmérnök gyakornok

MUNKATÁRSÁK

Grafikai szerkesztés: Székely István

© Minden jog fenntartva!

VZM 1437/17